

ПОНЯТТЯ КОМП'ЮТЕРНОГО КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ

С.В. Івахненко, к. е. н., доц.

Автор досліджує різні підходи до визначення господарського контролю та аудиту, а також розглядає поняття та сутність контролю та аудиту, їх застосування в умовах інформаційних технологій.

Ключові слова: *контроль, аудит, інформаційні технології, стандарти аудиту, комп'ютерний аудит.*

Становлення ринкової економіки і поява багатьох юридично відокремлених суб'єктів господарювання, у яких перетинаються інтереси багатьох зацікавлених сторін, зумовили необхідність незалежного фінансового контролю. Такий різновид зовнішнього контролю у світовій практиці має назву незалежного аудиту. Визначень аудиту є багато, і в кожному з них викладається сутність, призначення і мета проведення аудиту, проте єдиної думки про поняття аудиту і його завдання у вітчизняних і зарубіжних вчених немає.

Метою статті є дослідження системи термінології в Україні та світі, пов'язаної з контрольною діяльністю в економіці з використанням інформаційних систем та технологій.

Основні погляди на поняття аудиту можна згрупувати таким чином: 1) контрольно-ревізійна діяльність; 2) експертно-консультаційна діяльність; 3) симбіоз ревізійної і експертно-консультаційної діяльності; 4) діяльність, необхідна для висловлення думки про фінансову звітність.

Якщо аналізувати базову термінологію аудиту, то можна загалом погодитися з авторами монографії [2], але з одним застереженням. Автори доводять, що аудит — це лише незначна частина контролю. Проте це спра-

ведливо лише в тому випадку, якщо вдеться про незалежний аудит фінансової звітності (*independent auditing*). Автори монографії справедливо стверджують, що все інше, відоме на Заході під терміном „auditing”, може і має бути назване терміном „господарський контроль”. З цим можна погодитися- З іншого боку, світова економічна думка в галузі аудиту свідчить про наявність розвинутої системи англomовної термінології у сфері економічного та бізнесового контролю, де за загальне поняття прийнято термін „auditing” а далі - похідні від цього терміну: governmental auditing — державний аудит (ревізія), independent auditing — незалежний аудит. Цікаво, наприклад, що автор сучасного Англо-українського тлумачного словника економічної лексики А. Шимків визначає „audit” таким чином: „1. аудит; ревізія; аудиторська перевірка; перевірка фінансових операцій; аналіз господарсько-фінансової діяльності; 2. аудиторська перевірка; ревізія; аудит; аудиторський; ревізійний; ревізувати” [9], тобто фактично зрівнює терміни „аудит” і „ревізія”.

Чому в англійській мові саме термін „audit” означає діяльність, пов'язану з контролем господарської діяльності? Можливо, тому що значення слова „control” в англійській мові ще більш неоднозначне, ніж в українській. А. Райс [13] виділяє 57 значень терміна „control” в англійській мові - від „заборони” до „маніпулювання”. З іншого боку, тлумачний словник Вебстера визначає контроль (*control*) як „...застосування методів та процедур для керування, регулювання та координування виробництва, систем управління та інших видів бізнесової діяльності на шляху досягнення цілей підприємства” [16], що знову-таки дуже схоже на визначення господарського контролю.

Таким чином, постає питання, яку систему термінології обрати. Відомий американський фахівець в галузі теорії і практики аудиту проф. Дж. Робертсон підкреслює, що аудит — це діяльність, спрямована на зменшення підприємницького ризику. І далі стверджує, що аудит сприяє змен-

шенню до прийняттого рівня інформаційного ризику для користувачів фінансових звітів. Можна приблизно підрахувати (спрогнозувати) цей ризик і визначити ймовірність сприятливих подій. Водночас підприємницький ризик компанії (фірми, організації) прямого впливу на аудиторів не робить [14], Або коротше: аудит - це система збору й обробки інформації, метою якої є оцінка ефективності інформаційної системи бухгалтерського обліку економічного суб'єкта, що перевіряється.

Відповідно до цього найважливішими цілями аудиту є:

1) встановлення вірогідності бухгалтерської (фінансової) звітності економічних суб'єктів і відповідності здійснених ними фінансових і господарських операцій нормативним актам;

2) своєчасне виявлення потенційного банкрутства, тобто визначення життєздатності підприємства, що важливо для суб'єкта, якого перевіряють, його контрагентів і суспільства загалом.

Основна мета аудиту також доповнюється обумовленими договором із клієнтом завданнями виявлення резервів кращого використання фінансових ресурсів, аналізом правильності розрахунку податків, розробкою заходів щодо поліпшення фінансового становища підприємства, оптимізації витрат і результатів діяльності, доходів і витрат. Таким чином, мету аудиту як діяльності в широкому сенсі можна сформулювати як вирішення конкретного завдання, що визначається законодавством, системою нормативного регулювання аудиторської діяльності, договірними зобов'язаннями аудитора та клієнта.

Комп'ютеризація принципово не змінює методологію бухгалтерського обліку. Натомість методика аудиту фінансової звітності підприємств, на яких використовуються комплексні комп'ютерні інформаційні системи підприємств (КІСП) та комп'ютерні системи бухгалтерського обліку (КСБО), зазнає значних і суттєвих змін, хоча, звичайно, загальна мета аудиту не змінюється. В аудиторських фірмах персональні комп'ютери мо-

жуть використовуватися та активно застосовуються як для проведення аудиту економічних суб'єктів, так і для автоматизації управлінських робіт самої аудиторської організації. При цьому використання комп'ютерів в аудиті навіть без використання спеціалізованого програмного забезпечення може охоплювати такі види робіт {табл. 1).

Таблиця I

Варіанти застосування комп'ютерів в аудиті

№а/п	Види виконуваних робіт з використанням комп'ютера
	Виконання нескладних розрахунків, друк типових форм аудиторських документів, анкет, тестів тощо
	Використання нормативно-правової довідкової бази в електронному вигляді
	Виконання запитів до електронної бази даних, сформованої в КСБО
	Перевірка окремих розрахунків, виконуваних на різних ділянках обліку КСБО
	Формування реєстрів бухгалтерського обліку й альтернативного балансу з використанням електронної бази даних клієнта
	Проведення комплексного аналізу фінансового стану економічного суб'єкта

У зв'язку з широким застосуванням обчислювальної техніки, комп'ютерних інформаційних мереж та систем у бізнесі та бухгалтерському обліку перед аудиторами постало завдання пристосування технології своєї роботи або навіть значної її зміни з використанням спеціальних методів і комп'ютерних програм при проведенні аудиту фінансової звітності підприємств, які застосовують автоматизовані фінансово-облікові системи. На жаль, незважаючи на беззаперечну актуальність проблем, пов'язаних із застосуванням комп'ютерів в аудиті, українські автори не приділяють їм належної уваги. Окремі питання автоматизації контролю висвітлені в монографіях [1,4]. Єдиною спеціалізованою працею з цих питань є книга [5]. Натомість, у світовій практиці аудиту питанням застосування інформаційних технологій приділяють значну увагу, зокрема, професійні організації. Про це свідчить, наприклад, постійне оновлення (з інтервалом в 1-2 роки) фактично всіх Міжнародних стандартів аудиту [10], що видаються Міжнародною федерацією бухгалтерів, в яких найбільших змін зазнають саме

стандарт і положення про Міжнародну аудиторську практику, що стосуються комп'ютеризації аудиту. В офіційному українському виданні Міжнародних стандартів аудиту 2004 р., яке діяло на території України, також містились положення, що стосуються інформаційних технологій (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік положень про міжнародну аудиторську практику щодо комп'ютеризації аудиту

№ з/п	Назва
401	Аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем (стандарт)
1001	Середовище ІТ: автономні персональні комп'ютери
1002	Середовище ІТ: онлайніві комп'ютерні системи
1003	Середовище ІТ: системи баз даних
1008	Оцінювання ризиків та внутрішній контроль - характеристики та особливості в КІС
1009	Комп'ютеризовані методи аудиту
1013	Електронна комерція - вплив на аудит фінансових звітів

Однак у новій англomовній редакції Стандартів 2008 р. всіх цих розділів (за винятком Положення 1013) немає. І не тільки їх. Фактично, ідеологія і структура стандартів значно перебудовані. Наприклад, стандарти 310 „Знання бізнесу”, 400 „Оцінка ризику і внутрішній контроль”, 401 „Аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем” і Положення про Міжнародну аудиторську практику Ю08 „Оцінювання ризиків та внутрішній контроль — характеристики та особливості в КІС” втратили свою чинність в грудні 2004 р. коли набули чинності стандарти 315 „Розуміння господарюючого суб'єкта та оцінювання ризику суттєвого відхилення” та 330 »Аудиторські процедури стосовно оцінених ризиків”. Основною ідеєю, яка, на нашу думку, лежала в основі цієї перебудови, було те, що тепер фактично весь аудит розглядається як комп'ютерний, тобто в умовах застосування бізнесових бухгалтерських комп'ютерних інформаційних систем (КІС) і з використанням комп'ютерних методів аудиту. Саме тому комен-

тарі та вказівки з цих питань тепер містяться майже в кожному стандарті аудиту.

У низці робіт, опублікованих в різний час в Росії, розглядалися питання комп'ютеризації аудиту, теорії і методичних підходів, вживаних аудитором в середовищі комп'ютерної обробки даних. Досить відомими посібниками є роботи проф. А.Н. Романова і проф. Б.Е. Одинцова „Автоматизація аудиту" (1999) та „Комп'ютеризація аудиторської діяльності"¹ (1996), що сформулювали загальні вимоги до автоматизованих систем проведення аудиту та запропонували ряд практичних рекомендацій щодо їх створення. Як у літературі західних авторів, так і в російських джерелах термінологія щодо комп'ютеризації аудиту та аудиту інформаційних систем не є сталою, а підходи до визначення методик значно відрізняються (табл. 3).

Таблиця 3

Види аудиту із застосуваннями обчислювальної техніки

№ з/лі	Термін	Визначення	Джерело
1.	Audit automation (автоматизація аудиту)	Використання інформаційної технології в плануванні, контролюванні та документуванні аудиторської роботи	[12, 254]
2.	Комп'ютерний аудит	Означає використання комп'ютерів і сучасних інформаційних технологій для організації аудиторської діяльності, включаючи аудиторські перевірки фінансової звітності та підготовку аудиторського висновку, а також надання супутніх аудиту послуг	[7,12]
3.	Audit approach to computers (аудиторський підхід до комп'ютерів)	Аудит Інформаційних систем, який полягає у визначенні аудиторської стратегії, у розумінні та опису комп'ютерної системи, оцінюванні внутрішніх засобів контролю, тестуванні цих контролів та виявленні їх слабких місць, та у детальному тестуванні	[11]
4.	Information systems auditing (аудит інформаційних систем)	Процес збирання та оцінювання доказів для того, щоб визначити, чи комп'ютерна система зберігає цілісність даних, забезпечує ефективне виконання цілей організації та ефективне використання ресурсів	[15,10]
5.	Аудит інформаційних систем	Аудит - це процес перевірки інформаційної системи на відповідність певним критеріям за розробленими методиками. У результаті аудит дозволяє оці-	[8]

		нити реальний стан інформаційної системи підприємства	
6.	Комп'ютерний аудит	Оцінка поточного стану комп'ютерної системи на відповідність певному стандарту чи запропонованим вимогам	[6]
7.	Computer-Assisted Audit Techniques - СААТs (комп'ютеризовані методи аудиту)	Застосування аудиторських процедур із використанням комп'ютера як аудиторського інструмента.	[10]

У наведених визначеннях чітко простежуються три таких аспекти:

- 1) використання комп'ютерів для організації роботи аудиторської фірми;
- 2) перевірка та оцінка комп'ютерних інформаційних систем;
- 3) використання комп'ютерів і програм як специфічних інструментів для проведення аудиту.

Саме в організаційному аспекті проф. В.І. Подольський розглядає комп'ютерний аудит як використання комп'ютерів і сучасних інформаційних технологій для організації аудиторської діяльності, включаючи аудиторські перевірки фінансової звітності й підготовку аудиторського висновку, а також надання супутніх аудиту послуг [7, 12]. А С. Менсон та С. МакКартні під автоматизацією аудиту (*audit automation*) мають на увазі використання інформаційної технології в плануванні, контролі та документуванні аудиторської роботи [12]:

- у плануванні: створення бюджетів часу та розподіл функцій між учасниками (*création of time budgets, allocation of staff to functions* \ розрахунок фінансових та статистичних показників при здійсненні аналітичних процедур (*calculation of financial ratios for analytical review*);

- у контролі: підготовка стандартної документації (*standard documentation*), підсумовування результатів (*summary of results* \ складання блок-схем (*flowcharting*);

- у документуванні: облік часу та витрат в аудиторському проекті (*recording of time and costs*).

Щодо іншого аспекту, Р. Вебер розглядає аудит власне інформаційних систем (*information systems auditing*), який ним визначається як процес збирання та оцінювання доказів з метою визначення, чи комп'ютерна система зберігає цілісність даних, забезпечує ефективне виконання цілей організації та ефективне використання її ресурсів [15, 10]. Такий підхід він пояснює тим, що з переходом від ручних до комп'ютерних інформаційних систем внутрішні засоби контролю, на які в основному спирається у своїй роботі аудитор, стають більш комплексними, а тому процес їх оцінювання — більш складним. Тестування комп'ютерних систем клієнта він розглядає як дуже важливий і необхідний процес при проведенні аудиту фінансової звітності. Цю думку поділяють Б. Дженкінс і П. Кук, які зазначають, що аудиторський підхід до комп'ютерів (*audit approach to computers*) полягає у визначенні аудиторської стратегії; розумінні та описанні системи; оцінюванні вбудованих засобів контролю; тестуванні засобів контролю та виявленні слабких місць; детальному тестуванні [11].

В умовах функціонування автоматизованих інформаційних систем зазнають певних змін основні принципи аудиту. Відповідно застосування КІСП може вплинути на:

- процедури, яких дотримується аудитор у процесі одержання достатнього уявлення про системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;
- аналіз властивого ризику і ризику системи контролю, за допомогою чого аудитор проводить оцінку ризику;
- розробку і здійснення аудитором тестів системи контролю і процедур перевірки по суті, необхідних для досягнення цілей аудиту.

Зазначимо, що на відміну від ручних облікових систем, де записи здійснюються на папері й аудитор розглядає можливість знищення, підро-

бки, заміни паперових документів, в умовах використання КІСП аудиторів доводиться мати справу з питаннями безпеки та надійності комп'ютерних облікових систем. Таким чином, аудитор перевіряє низку суто технічних питань, які не мають прямого відношення до бухгалтерського обліку, але безпосередньо впливають на оцінку аудитором ризику системи контролю. Зокрема, подібні заходи були передбачені в Положенні про міжнародну аудиторську практику 1008 „Оцінювання ризиків та внутрішній контроль: характеристики та особливості в КІС”.

Для перевірок ефективності й безпечності інформаційної системи як такої здійснюють комп'ютерний аудит інформаційної системи. Під ним мається на увазі оцінка поточного стану комп'ютерної системи на відповідність певному стандарту або запропонованим вимогам [6]. Цей термін використовується насамперед спеціалістами з загальної безпеки комп'ютерних інформаційних систем і у вузькому значенні не стосується аудиту фінансової звітності. Такий аудит не спрямований на пропонування конкретного рішення, він дає можливість поглянути на інформаційну систему комплексно, виявити проблемні місця, сформулювати обґрунтовані рекомендації для ухвалення рішення про усунення недоліків [8], включає декілька напрямів (рис. 1).

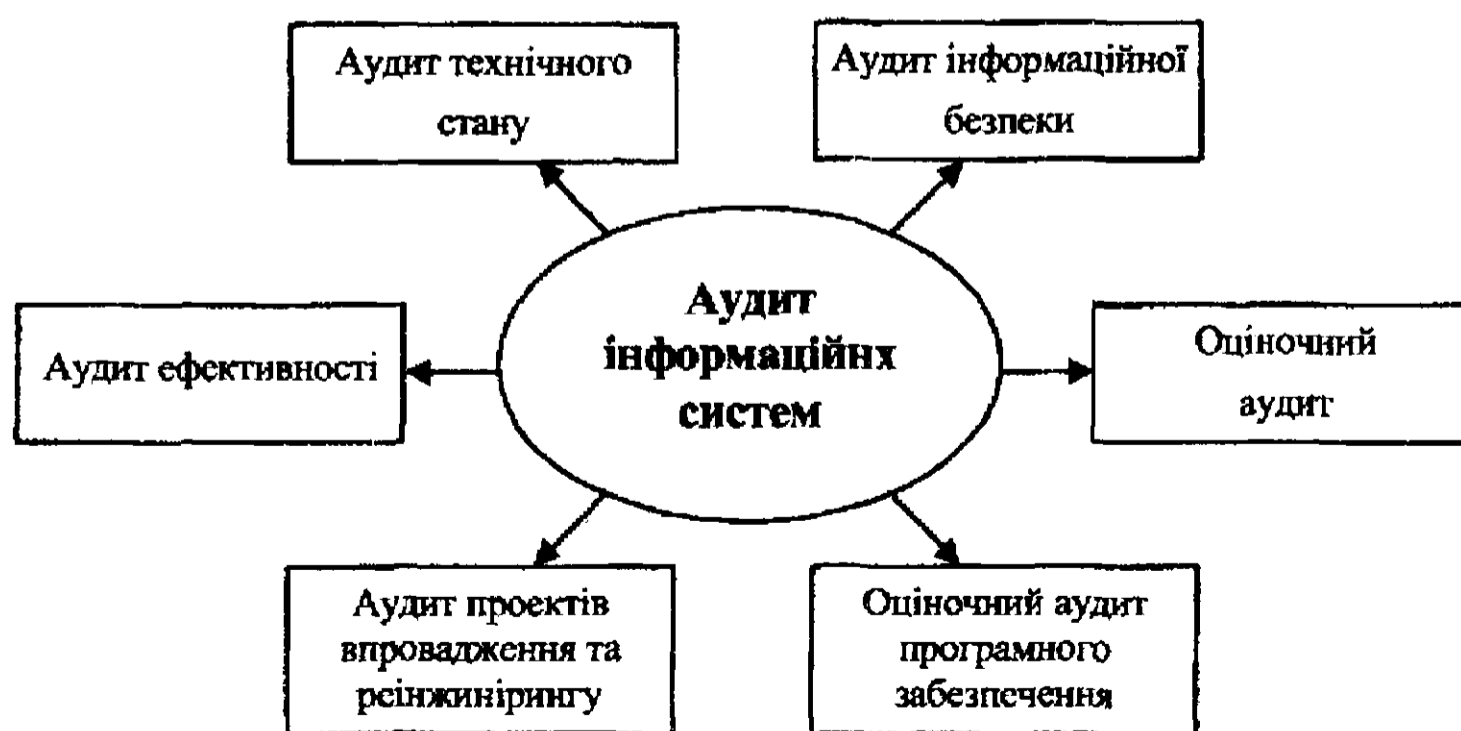

Рис. 1. Напрями аудиту інформаційних систем

Аудит технічного стану інформаційної системи спрямований на зменшення втрат, викликаних системними збоями. Збої можуть стати причиною відчутних втрат підприємств. Враховуючи, що в інформаційних системах, в яких не налагоджені належні процеси контролю і попередження можливих причин збоїв, вони виникають в найвідповідальніші, а отже, і найнапруженіші моменти, втрати можуть вилитися у величезні суми. Скорочення таких втрат можна досягти шляхом комплексного дослідження технічного стану всіх компонентів інформаційної системи. Аудит технічного стану інформаційної системи, перш за все, призначений для оцінки поточного стану інформаційної системи з метою реконструкції і модернізації, щоб підготуватися до розширення інформаційної системи і впровадження нових технологій. Його проведення дає змогу також організувати і налагодити підтримку інформаційної системи та розробити корпоративні стандарти підтримки інформаційної системи.

Аудит технічного стану інформаційної системи включає проведення таких заходів, як облік наявних на підприємстві апаратних засобів, програмного забезпечення, периферійних пристроїв і аналіз побудови структурованої кабельної системи, мереж передачі даних, функціонування ІТ-служби підприємства, технічних параметрів ефективності роботи інформаційної системи, її надійності та безпеки,

Аудит ефективності інформаційної системи дає можливість підприємству оцінити сукупну вартість володіння інформаційною системою і порівняти показники досліджуваної системи з лідером в цій галузі, а також оцінити строки повернення інвестицій при вкладенні коштів в інформаційну систему, розробити оптимальну схему вкладень, здійснити ефективне витрачання коштів на обслуговування й підтримку, понизити виробничі витрати. Цей вид аудиту включає такі частини інформаційної системи підприємства, як апаратні засоби, програмне забезпечення, периферійні при-

строї, IT-персонал компанії, а також документи, бізнес-процеси, інформаційні потоки, користувачі.

У результаті проведення такого аудиту підприємству-клієнту надається перелік звітності, що включає підсумковий звіт з рекомендаціями щодо оптимізації інформаційної системи і звіт за наслідками розрахунку сукупної вартості володіння.

Результати *аудиту інформаційної безпеки* дають змогу побудувати оптимальну за ефективністю й витратами корпоративну систему захисту інформації, адекватну завданням і меті бізнесу. Аудит інформаційної безпеки не обмежується перевіркою тільки фізичної безпеки, наявні методики дають можливість проаналізувати бізнес-процеси і визначити основні інформаційні потоки компанії, які мають бути захищені.

При проведенні аудиту інформаційної безпеки виявляється поточний стан системи безпеки і визначаються найкритичніші ділянки системи, перевіряється відповідність наявної в компанії системи захисту інформації вимогам інформаційної безпеки, що висувуються до неї, оцінюється ефективність вкладень в корпоративну систему захисту інформації. Аудит включає такі етапи:

- комплексна перевірка рівнів забезпечення інформаційної безпеки;
- аналіз інформаційних ризиків;
- аналіз системи захисту зовнішніх мереж;
- аналіз системи контролю інформації, яка передається через телефонні з'єднання та електронною поштою;
- визначення можливих каналів просочування конфіденційної інформації.

У перелік матеріалів, що надаються за підсумками аудиту, входять також звіт про поточний стан системи інформаційної безпеки й ефективність вкладень в систему інформаційної безпеки, а також рекомендації щодо політики безпеки і плану інформаційного захисту.

Якщо підприємство починає великі проекти модернізації інформаційної системи підприємства, використовує послуги системних інтеграторів з метою визначення реальних строків і вартості проектів перед початком робіт або ставить перед собою мету контролю проектів впровадження в своїх філіях і дочірніх компаніях, застосовується *аудит проектів впровадження і реінжинірингу*. Він дає змогу оцінити ризики впровадження або реінжинірингу інформаційної системи, строки та плановані ресурси на розробку і впровадження рішень, правильність вибору методів і технологій, а також завчасно виявити можливі помилки й отримати рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності проекту. У проведенні аудиту проектів впровадження і реінжинірингу входить перевірка проекту і складного технічного завдання на відповідність реальним вимогам підприємства та стандартам, перевірка виконаних робіт на відповідність технічному завданню, а також здійснюється оцінка ефективності виконаних робіт.

Оціночний аудит інформаційних систем. Державні органи, а також зарубіжні партнери компанії можуть зажадати сертифікації інформаційної системи підприємства з метою відповідності послуг необхідному рівню якості. Для цього проводиться оціночний аудит інформаційних систем. У рамках оціночного аудиту інформаційної системи, як правило, виявляються відхилення від наявних стандартів і формуються рекомендації, які дають змогу усунути знайдені невідповідності.

Програмне забезпечення посідає важливе місце в інформаційній системі будь-якого підприємства. *Оціночний аудит програмного забезпечення* дозволяє визначити економічну ефективність від впровадження й експлуатації як певного виду програм, так і комплексу програмних продуктів. Результати, отримані після його проведення, допоможуть підвищити економічну ефективність використання програмного забезпечення, визначити функціональність його використання й оптимальну схему впровадження, здійснити вибір найдешевшого варіанта переходу до ліцензійного програ-

много забезпечення, отримати рекомендації з оптимізації програмної інфраструктури.

У перелік звітності, що надається, входять опис результатів аналізу програмної інфраструктури, рекомендації щодо сумісності й коректності настроювання програмного забезпечення та підвищення ефективності й функціональності його використання.

Висновки. Поєднання різних за змістом видів діяльності (технічних і фінансових), якими доводиться займатися в сучасних умовах аудиту, можна легко сприйняти та пояснити, якщо погодитись з думкою відомого американського фахівця в галузі менеджменту П. Дракера [8] стосовно того, що застосування комп'ютерних інформаційних технологій привносить в наше життя такі масштабні зміни, які можна порівняти зі змінами, що свого часу спричинили винайдення писемності та винайдення технології друкування книг. Саме тому в умовах застосування КІСП відбувається взаємне проникнення різних за своїм змістом та суб'єктами видів контрольної та організаційної діяльності. Наприклад, після виконання комп'ютерного аудиту інформаційної системи аудитор отримує змогу всебічно оцінити реальний стан комп'ютерної інформаційної системи підприємства. А це безпосередньо впливає на оцінку аудитором системи внутрішнього контролю на підприємстві.

Здебільшого комп'ютерний аудит інформаційних систем потрібний, якщо автоматизована система призначена для обробки конфіденційної чи секретної інформації. Але саме до таких належать комп'ютерні системи бухгалтерського обліку. Проведення комп'ютерного аудиту корисно також після побудови автоматизованої системи та її підсистеми безпеки на етапі приймання в експлуатацію для оцінки ступеня дотримання висунутих до неї вимог.

Література

1. Бардаш С.В. Інвентаризація: теорія, практика, комп'ютеризація. — Житомир: ЖІТІ, 1999.— 372 с.
2. Бутинець Ф.Ф, Малюга Н.М., Петренко Н.І. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі: Моногр. **І** За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця, — Житомир: ЖДТУ, 2004. — 564 с.
3. Дракер П. Следующая информационная революция // www.consulting.ru/main/soft/texts/m2/013_revolution.htm.
4. Завгородній В.Л. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту. — К.: А.С.К., 1998. — 768 с.
5. Івахненко С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. Наукове видання. - К.: Знання, 2005. - 286 с.
6. О выборе компании для анализа защиты информационной системы <http://www.vit.ru/vit/security/press/press8.html>.
7. Подольский В.И., Щербакова Н.С., Комиссаров В.Л. Компьютерный аудит: Практик. пособ. / Под ред. проф. В.И, Подольского. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. — 128 с.
8. Псалтыра Е. Для чего необходим аудит ИС // http://www.optim.ru/comp/2003/3/TMU_Consulting/TMU_Consulting.asp.
9. Шимків А. Англо-український тлумачний словник економічної лексики — К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2004. — 429с.
10. *Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncements*. 2008 Edition **if** www.ifac.org.
- ii. *Jenkins B., Cooke P., Quest P. An audit approach to computers.* — London: Coopers & Lybrand Deioitte (United Kingdom) 1992. — 572p.
12. *Manson S., McCartney Sc., Sherer M. Audit Automation: Improving Auality or Keeping up Appearances? // Current issues in auditing.* — 3 rd ed. — London: Paul Chapman Publishing Ltd, 1997. — 342 p.
13. *Rathe A. W. Management controls in business,* in Malcolm, D.G., and Rowe, A. J. (Eds.), *Management Control Systems*. Wiley, 1960.
14. *Robertson J.C. Auditing.* — Chicago; Irwin. 1996. — 983 p.
15. *Weber R. Information systems control and audit.* — Upper Saddle River, Prentice-Hall, Inc., 1999.— 1013 p.

16. *Webster's New International Dictionary of English Language.* — Springfield, Mass., 1957.

The author probes the different ways of the determination of the economic control and audit, and examines the concept and the essence of control and audit, their application in the conditions of the information technologies.